

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

2. Quomodo ad aliquod desiderium, timorem, tristitiam, iram amor divinus concurrere poßit, eisq[ue] pretium addere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

6.
Eius me-
rito da-
mon pel-
litur.

commiseratio, poterat ejus animi humilitas & voluntatis submissio commovere, sed in unam Dei, proximi que charitatem oculos coniecit, ut continuo probavit eventus: egressus enim è cœnobio negotij alicuius causâ, & in facellum, in quo à Sacerdote exorcismis ad migrandum ex obsessi corpore dæmon compellebatur, ingressus; qui aderant, visa Prælato, de cuius sanctimoniâ magna erat inter illos opinio, dixerunt: Ecce adest vir sanctus, qui facile te expellet. O, dixit dæmon, illum jam non timeo, qui hodie contra institutum carnes comedit. Quod intelligens Abbas: Imò verò, inquit, ob charitatem, quam in hoc opere exercui, jam jam hinc migrabis. præcepitque ut in nomine Domini, & propter opus illud ab amore divino profectum se continuo ex obsesso corpore proriperet. quod & factum est.

CAPUT II.

Quomodo ad aliquod desiderium, timorem, tristitiam, iram amor divinus concurrere possit, eis que pretium addere.

Facilis est ad hanc quæstionem ^{1.} Responsio: si enim amor proprio, & oblectationi, quæstuique inde mananti oculos clauderis, eoque in unius Dei voluntatem ac beneplacitum, gloriæque divinæ amplificationem conjeceris, atque in illa velut scopum unicum collimaris, rem totam continuo confecisti: sed quia non desunt, qui cognitionis, & exercitationis defectu in hoc negotio non parum interdum laborant, & hallucinantur; illis adferre subsidium & lampadem accendere, Deo propitio, in hoc capite conabor, paucisque quomodo ex amoris divini instinctu cœli gaudia, & mortem ipsam expetere, ac inferorum supplicia exhorrescere, quomodo de peccatis, deque amicorum fortunarumve jacturâ ingemiscere, ac denique interdum quæ cum laude possimus irasci, Deo auxiliante, demonstrabo.

^{2.} In primis posse cum laude desiderari vitam æternam in confesso

fesso est, atque ad hoc desiderium continuò fovendum hortatur nos S. Augustinus, aitque hoc modo monitum illud Pauli, *semper orate*, à nobis, implendum. *Sine intermissione orate*, inquit, *quid est aliud, quàm beatam vitam, quæ nulla nisi æterna est, ab eo qui eam solus dare potest, sine intermissione desiderare? semper ergo hanc à Domino desideremus, & oramus semper.* S. Bernardus hoc desiderium ita extollit, ut sponsam illius ardore desiccetam, & denigratam arbitretur, dum nimium differri tanti boni possessionem vehementer dolet: ab hoc præterea desiderio hoc boni accipit anima, ut prætervolet locum illum, quem Cardinalis Bellarminus *mitissimum Purgatorium*, & *quasi carcerem senatorium*, & *honoratum* appellat, in quo animæ hujus desiderij expertes aliquâ morâ detinentur, ut ab hoc defectu purgentur, quem etiam Beda, & S. Gertrudis, & post illos Blossius agnoscunt. Inter plurima arcana, quæ Dei mater S. Birgittæ aperuit, legimus virum Sanctum post solitariam vitam omni virtutum laude exactam, quod non votis satis ardentibus ante mortem Deum in cælo videre desiderasset, aliquot horis in hoc Purgatorio desiderij non sine mœrore detentum fuisse, à quo tamen antequam corpus sepulturæ mandaretur, liber ad superos evolarat; & nostrâ

tempestate legitimis testibus intelleximus Sanctimoniale magnæ integritatis, in illo Senatorio carcere duabus horis hæsisse, quod hac videndi Dei cupiditate, ut par est, non arsisset. Ex ordine S. Bernardi Guilielmum quendam insignis probitatis virum, familiari amico post mortem dixisse legimus, unicam se penam perferentiscere, divinæ visionis dilationem; & simul exclamasse, O quàm excellenti lumine beabor brevi, ex divinæ Majestatis præsentia! Prælatum roga, ut & ipse pro me orare, & suis preces dignetur indicare. Quod factum, jussique sunt omnes septem diebus recitare Psalmum, *Quemadmodum cervus desiderat ad fontes aquarum*: quibus peractis visus est à Priore in cælo, sub pedibus B. Virginis, & se jam in perfectam libertatem asfertum esse dixit: quod & alteri, cui primò apparuerat, indicavit, multaque alia in illis ignibus purgantibus detentos concernentia simul aperuit: quæ omnia desiderium hoc Deo esse acceptissimum, posseque nos hac in parte amoris divino non parum velificari evidenter ostendunt. Duobus modis solent homines cælestis beatitudinis cupiditate commoveri. Vultus hoc desiderat, tanquam votorum suorum complementum, exilijque & malorum finem, tanquam dubiæ navigationis portum, &

4.
Idque ob
Dei maio-
rem glo-
riam.

Dei bonorumque omnium secu-
ram aeternamque possessionem:
atque hoc desiderium bonum est,
& à spe, quæ inter virtutes locum
tenet non infimum, profectum:
sed longè nobilior præstantiusque
existet, si homo ad suum commo-
dum voluptatemque parum atten-
tus Dei gloriam spectet unicè, &
quia videt se hisce corporeis vin-
culis impeditum ad illos præstan-
tissimos amoris actus rariùs assur-
gere, ardet & anhelat ad illam pa-
triam ubi Deus amatur puriùs, &
vehementiùs, & perseverantiùs: si
verò de eorum sit numero qui a-
morem viæ & patriæ specie inter
se differre arbitrantur, ita ut amo-
ris cælestis, ut sic loquar, frustu-
lum, myriades actuum, qui hinc
exercentur, nobilitate superet,
nemo non videt, quàm meritò id
illam patriam, ubi Deus tam inten-
sè & excellenter amatur, possit
amoris divini candidatus aspirare,
atque hoc solo ardentius amandi
desiderio ad id optandum inci-
tari.

5.
Ad mortē
optan-
dam.

Jam verò quis hunc reprehē-
dere audeat, si mortem, quæ ad
tam felicem locum januam aperit,
& in tam nobilis amoris possessio-
nem quodammodo immittit, vo-
tis ardentibus exoptet, & adve-
nientem ambabus, ut ajunt, ulnis
amplectatur. Puerulus aliquis, qui
multa de Patriis opibus, multa de
singulari erga se affectu à viris fide

dignus intellexit, quomodo ad e-
ius, quem nunquam vidit, con-
spectum anhelat; & cum audit ad-
stare præ foribus rhedam à Patre
missam, quæ illum ad paternos
amplexus, perpetuamque cum illo
conjunctionem bonorumque cõ-
munionem deducat, quàm exultat,
& quàm promptè, & alacriter cur-
rum ascendit! Idem accidere solet
Deum amantibus, dum mortis re-
cordantur, vel eam appropinquan-
tem intuentur.

6.
Quod Deo
probat.

B. Thomas de Villa-nova Va-
lentiæ Archiepiscopus amoris
flammis incensus, Dei que videndi
ardens desiderio, mortem à Deo
petijt; quam petitionem ita Deus
gratam habuit, ut imago Crucifi-
xi, ante quam orabat, ore aperto
verba, Deo id agente, articulata
efformans, illam implendam pro-
miserit, quæ etiamnum os aper-
tum retinet, dentesque tam affabrè
factos ostendit, ut peritissimi
sculptores nihil à se simile forma-
ri posse asseverent.

Eodè mortis desiderio exarsita-
more divno flamas subministrante
S. Carolus Borromæus eadèq; vo-
tatorum Deo ingeminavit, et si an-
nū dumtaxat quadragessimū sextū
attigisset, de quo agens cum Patre
Francisco Adorno, quo Confessa-
rio utebatur: O pater, inquit, er-
gòne diutiùs in hac vita manen-
dum nobis est! libenter ea de cauf-
sa mortuorum assistebat exequijs;
quia

quia in illis mortis memoria refricabatur, de qua libenter & diu sermones cum familiaribus miscebat: etsi enim ingens in pectore facienda patiendique multa pro Dei gloria desiderium aleret; moriendi tamen cupiditas altius infederat urgebatque vehementius: non enim erat ex illis, de quibus Cyprianus, quibus mori poena est, & durare tormentum; sed ex eorum numero, quos à desiderio lucis istius cupiditas aeternae vitae deduxit, & à praesentibus futurorum vota divellerint.

Cardinalis Bellarminus cum à Medicis desperatum de sua salute intellexisset, exclamavit: O fausta nuntia! octogenarius hic erat: at Puer in Paraquaria recens ad fidem conversus, cum in templo funebres exequias fieri vidisset, & quid inde defuncto boni aeternum duraturi accideret, Deo intus docente, intellexisset; domum reversus, ipse se in sepulchrali feretro extendit parentemque rogavit ut faceret sibi moriendi potestatem. Negat Pater; sed urgente instantius puero, dixit: Si Deus annuat, filii, ut moriaris, morere; volo quod ille vult, nec ego unquam eius me opponam voluntati. Hac à parente obtenta facultate, letitiam gestiens puellus, se ad moriendum composuit, & statim obiit. Quis neget hoc in puero mortis desiderium ab altiori principio, Deo scilicet, esse

profectum, & ab eodem quasi amoris munusculum esse concessum?

Rebus omnibus nuntium remittere, parentes & amicos, deserere, & arctissimum illud, quod corpus inter & animam intercedit consuetudinis & amoris vinculum, quasi per jocum abrumpere, idque supremi, aeternique boni obtinendi gratiam, charitatis in Deum nobile est argumentum: Peccatum veniale, minimamque Dei offensam ita perhorrescere, ut illius continuum periculum morte velis redimere, amori, Deoque placendi singulari desiderio tribuendum est. Vitam, sanitatemque amare, ut Dei gloriam procures atque promoveas, affectus est Deum amantis; neque dubitem, si optionem alterutrum eligendi faceret Deus, animas cupiditate Deo placendi incensas, eumque singulariter amantes in diversas partes abituras, uti in S. Theresia, & Maria Dias foeminis virtute praestantibus contigisse legimus: imò Magdalenam de Pazzi Deum orasse memorant, ne tam citò mortem immitteret, nec caeli gaudia maturaret, quia pro eius gloria aliquid tolerandi omnis inde deperiret occasio. Paulum etiam Apostolum laudat S. Chrysostomus, quod oblatam corporis dissolutione & Christi longè amantissimi fruitione jucundissimam, vel medios inter labores pro ejusdem gloria vitam afflic-

7.
In quo
voto vani
actus esse
possunt.

ctissimam protrahendi facultate, hoc postremum elegerit, cui S. Pater Ignatius eodem Dei proximi que amore succensus, suffragari visus est. Hæc omnia etsi vera sint, desiderium tamen moriendi, ut citius Deo potiaris eumque ames purius, & vehementius, ab incensa charitate proficisci negare non possumus. Omnia tempus habent, post patiendi pro Christo desideria, solet animum subire eiusdem fruendi cupiditas. S. Xaverius ita animo incenso ferebatur ad crucis, ut illas diebus singulis optaret excrescere, & clamaret: *Amplius Domine, amplius*: ubi tamen in Sancteano portu cum extremo morbo luctatur, cælum solum Dei que possessionem respirat, terrarum, & quidquid in illis geritur, fastidiosè S. Bernardus, uti Dei amatissimus, ita laborum pro Dei honore sitientissimus nihilominus cum suam ad cælum migrationem suorum precibus & suspirijs retardari videret: *Quid me, inquit, tenetis miserum hominem? fortiores estis, & invaluable; parcite, quæso, parcite, finite me abire.* Ecce quomodo Sanctorum exemplo, quos in amando Deo primas tulisse in confesso est, mortem ambire, & in vota vocare fas sit, & amori divino hæc in parte studere quam maximè.

8.
Ad virtutes acquirendas.

Jam verò quomodo ipsum virtutis acquirendæ desiderium chari-

tas moderetur & regat, videamus: non desunt enim qui hæc in parte non parum hallucinentur, & à re-cta deflectant orbita, dum sibi potius proprioque quæstui quam amori divino in hoc negotio velificantur: testantur id nimia in illis consecrandis anxietas, & si res pro voto non succedat, animi perturbatio, dejectio, & in bene cæptis inconstantia. Quærendo ergo virtus est, & omni studio, diligentiaque persequenda, quia Deo placet, quia magis inde eius honestantur obsequia, & ad eius similitudinem propius accedimus, eiusque hostibus magis incommodamus, qui virtutum debilitantur incurfu, & paulatim earum incrementis profligantur. Honor Regis est, aulicorum splendor, & qui ex eius affectis vestium ornamenta sectantur hoc solum fine, ut regis gloriam augeant, Regem suum, non se ipsos amare probantur.

An non censemus pueram illum Patris amore sincerissimo flagrare, qui hoc solo nomine formandis pingendis que literis dat operam, atque in id dies integros sedulò ineumbit, ut Patrem in conscribendis epistolis adjuvet, melius que eius negotia tractet ac promoveat, & si res pro voto non succedat, dolet equidem, non quia sibi, sed Patri plurimum incommodat. Ita filius, qui in musica perdiscenda sese diligenter ex-

9.
Simil.

10
Ad in
ni ho
rem,

ercet, ut parentis, qui eâ delectatur, aures permulceat, animumque recreet atque reficiat; amore certè Patris ferri se ostendit; quòd si raucedine præpediatur, aut instrumèta musica vel defectu chordinum, vel aliquo manuum stupore impeditus tangere non possit, tristitiâ afficitur, doletque non suum dolorem, sed quòd parens expetitâ voluptate privetur. Ita nos in virtutibus consecretandis, vitijisque earum congressu debellandis, non quæstum nostrum aut voluptatem spectemus, sed divinis oculis solùm studeamus, si perfectorum amantium partes implere velimus.

10.
Ad inferni horrorem.

Ad hoc perpendiculum timoris affectum conformabo; si amoris divini regulam, & moderamina, ut par est, sequi desidero; si inferorum supplicia & caveam illam terribilem perhorresco, id fiet, non quia ibi mihi erit pessimè: sed quia in isto loco, odio habemus Deum, & odio habemur à Deo; quia totus iste locus diris & execrationibus in Deum circumsonat, quas audire æternùm cogar: si enim alicubi daretur locus pluribus quàm inferior ille carcer infamis supplicij, in quo Deus amaretur, & alibi alius pluribus quam paradisi circumfluens delictis, in quo tamen Deus esset exosus, illum huic anteferrem.

S. Coleta Virgo sanctissima cum inspectâ tormentorum apud inferos atrocitate inde colligeret, quanto odio Deus ferretur adversus peccatum, ita inhorruit, ut sui quodammodo imponere daretur in præceptis, tam tenaciter clathros propinquos apprehenderit, ut inde non posset digitos avellere.

B. Magdalena de Pazzi tantum de peccati mortalis turpitudine horrorem conceperat, ut ad illius nomen propemodum mortua concideret, quòd tale monstrum Deo tam exosum inter mortales locum reperiret. Cum aliquando B. Mariæ de Victoria, gravia ab aliqua perpetrata narrarentur: Abrumpe quæso sermonem istum, inquit, quia dolore conficior; addiditque se nosse non-neminem, cui si Deus multitudinem peccatorum, quæ in ipsum committuntur, ostenderet, præ doloris magnitudine mortua concideret.

Atque hæc de tristitia, odioque eorum, quæ divinum numen violant & ob amorem quo in illum ferimur, animos nostros perturbant, dicta sint. Sed iniquis cum varijs alijs, qui incidere solent, casibus, ut fortunarum jactura & amicorum morte nos mœrore commoveri contingit, quid ibi aliud ab amore divino subministrari potest, quàm, ut animus in Dei voluntate conquiescat: suspiria & lachrymæ alium parentem

Pp agnos-

II.
Et dolorem ex fortunarum aut amicorum jactura.

agnoscunt, consuetudinem scilicet, humanamque amicitiam, & intra naturæ limites consistentem affectum. Ita communiter se res habet: cum tamen & Christus super Lazarum fleverit, & S. Bernardi in patris sui Gerardi funere lachrymas legamus, has ad amoris divini moderamen, qui in eius corde sedebat ad clavum, profectas non dubito, qui illos mœroris naturalis sensus non suffocet, multo minus extinguit; sed ita regit ipsæque eum colorem imprimat, qui divinæ arrideat Majestati.

fratris

12.
Christi
lachry-
mantis
exemplo.

Primo itaque his suspirijs & lachrymis peccatum, ut omnium malorum causam, possum impetere, & ab illo profectam jacturam lamentari, & Christi super Lazarum lachrymas quidpiam simile spectasse arbitror, dum infremuit, mortemque de amici sui quodammodo spolijs triumphan-tem supplantare voluit, & a peccato inductam, ipse peccati mortisque victor futurus in cruce, hac prius occasione superare. B. Juniperus, viri ex suo Ordine virtute præstantis intellectâ morte, in suspiria lachrymasque abiit, domumque lamentando obiens exclamavit: Nihil amplius restat in hoc mundo, quandoquidem in virum tam eximie sanctitatis mors tantum potuit; & culinam ingressus obviam quæque confregit, dicens: Abeat, & ruat mundus,

13.
Et B. Juni-
peti.

quando illi tale fulcrum mors eripuit: quid nunc operæ pretium est aut necessitas edendi & vivendi? moriamur potius omnes post tanti viri jacturam, & nos illi comites demus.

Hos in illo exuberantis tristitiæ sensus duplex amor excitat, Dei scilicet, & proximi; quia & Dei gloriam tam singularis operarij amissione imminutam, & mundum tali præsidio destitutum lamentatione dignissimum arbitrabatur. Jam verò si teste S. Hieronymo in morte S. Antonij cælo, terræque Deus lætum indixit, & trium annorum siccitate testatum voluit: si in S. Simeonis Stylitæ occasu avibus circum columnam volitantibus silentium, arboribus & pratis adjacentibus ariditatem, & circumfusis populis altissimam mœrorem immisit; cur Deo lachrymæ nostræ non placeant, cum in similibus casibus, nullâ cum eius voluntate diffensione eas ubertim effundimus?

Jam ad iram eiusque commotiones veniamus, periculosum in manu pueri gladium; sed si Amori sancto regendus tradatur, egregium ad Dei gloriam promovendam instrumentum, quo contra peccatum & ad injurias Deo illatas ulciscendas viri sanctissimi prudenter & fortiter non semel usi sunt. Ipse Christus Judæorum cæcitatem, & peryicaciam aliaque vitia,

14.
Iram con-
citandum
laudabili-
liter.

vitia, non ferens, erat illos circumspiciens cum ira. Sanctus Franciscus mortalium humillimus, & mitissimus, quem ipsa mansuetudo, & pietas sinu suo effudisse, & fuisse videbantur, in fratrem tamen inobedientem & contumacem ita exarsit, ut in illum involans caput illi violenter eripuerit, & in ignem jactarit. S. Bernardus zeli fervorem, qui irarum plenus est, suis impensè commendat. *Ferveat, inquit, in nobis zelus iste, fratres charissimi, ferveat amor justitiæ, odium iniquitatis; nemo vitia palpet, peccata disimulet nemo.* S. Brigittam arguit Christus Dominus, quòd in vitio à se deprehensa in loco juris non sui, acriter invecta non esset: dixerat enim illa intra se: Si Deus me & illos patienter tolerat, cur ego idem non faciam? Minimè, inquit Christus, id tibi agendum fuit; sponsa mea es, quam decet injurijs mihi illatis commoveri, eaque reprehendere; ac si propterea convicijs opprobrijsque impetatur, ea sibi honori ducere, ut solet miles aliquis regio honori studens, illiusque tuendi percupidus, qui vulnera, quæ eâ occasione accipit, inter gloriæ insignia numerat. Hoc argumento S. Gertrudem consolatus est aliquando Christus, dum in animo sentiret aliquid amaritudinis, quòd sanctimonialiam acerbius quam par erat, reprehendisse sibi videretur. Utebatur Virgo

Deipara R.P.F. Henrico à Calstris ex ordine S. Dominici familiariter, eumque pro opportunitate celestibus monitis instruebat: dixit ergo illi aliquando: Tu in Sacramento penitentiæ accusare te proponis, quòd fratrem verbis acrioribus castigaris; in quo tamen non peccasti, sed in duobus alijs; nempe quòd sine causa longius colloquium in porta protraxeris, & quòd tepidè Sacramentum confessionis obieris, & Missæ sacrificium peregeris.

S. Bernardus amorem sanctum contra amati injurias irâ effervescere & zelum ad ultionem subsidio evocare pluribus ostendit.

At verò S. Ioannes Chrysostomus nimis lentam mansuetudinem verbis acrioribus excitat, & quousque iratus amor progredi possit, luculentè demonstrat. Si quempiam, inquit, Deum blasphemantem audieris, accede, increpa, & si verbera infligere oporteat, non recuses, ipsius faciem alapa percute, conterte os illius, & percussione manum sanctifica. Si qui maledictis Regem audet impetere, continuo luit, cur potiori jure jacta contra Deum injuriosæ voces aliquo supplicio non castigentur? Audivit aliquando P. Ioannes Hurtado vir sanctus è Dominici familia, qui oblatos à Carolo Quinto Archiepiscopatus Granatensem & Toletanum respuit; audivit inquam in

Pp 2 fimi-

Choquetus.

Serm. 2. de Resurrect. Serm. 44. in Cant.

Hom. 1. ad Pop. Antioch.

16. Blasphemum castigantis libertas.

Serm. de S. Ioan. Bapt.

15. Quod u dicit Deus vult quam subinde Deus erigit.

similes blasphemias voces erumpentem è militibus aliquem, ad quem propius accedens: Mentiris, ait, bipedum nequissime; non est talis Deus, qualem ineptè compellas, sed bonus est, justus est, misericors est: cumque alter in furorem actus evaginato pugione manum ad ferendum attolleret, diceretque: Abiectissime cucullate, tuumne est me reprehendere, qui porco & qualibet bestià vilior es? Tum vir sanctus in genua provolutus, & ad mortem excipiendam paratissimus, vultu sereno: Verum dicis, inquit, & plura longè, quàm obtrudis, sum promeritus: sed ea quæ contra Deum vomuisti, falsissima sunt, & injuriosissima: longè abest ab illis, qui ipsamet bonitas, & sanctitas est.

17.
Nihil dolendum præter peccatum.

Itaque si nec irâ, nec tristitiâ, nec aliâ animi perturbatione contra divini amoris leges commoveri velimus, oportet, ut inducamus in animû nihil esse in rebus humanis mali, præter peccatum, quod Theologi *malum Dei* appellant, quia Majestatem eius offendit, & violat; atque in hoc viros sanctissimos Basilium, Ambrosiû, Chrysostomum, Hilarium nobis imitandos proponamus, qui eorum etiam Imperatorum, cum quibus negotia habuere, testimonijs, nihil pertimescebant, nisi peccatum, quod cum Dei honore & amore pugnaret; hinc contra illud so-

lum aut dolore, aut irâ commovebantur, cætera ut res ludicras, & puerorum crepundia despiciant. Quod si aliquo ex illis aut alijs affectibus, quas passiones vocamus, nimis agitari perturbarique te sentis, eiusque occasione in nonnulla interdum vitia prolabi, opasque ex te modum illum edomandi intelligere, paucis aperiam.

Primò uni Deo placendi desiderio excitatus ante illum te prosterne, & ubi tuam in eo vitio domando imbecillitatem, & gratiæ divinæ necessitatem humili confessione professus fuerit, lumen à Deo, omnis luminis fonte suppliciter efflagita, quo in illius passionis, quam debellare proponis, naturam & primam eius radicem ac scaturiginem penetrare possis; v. g. facile in iram erumpis; unde illa originem ducat, ex anima; ab alia enim principali passione dubio procul profluit, quàm velut satelles comitatur, & defedit: vide quibus potissimum occasionebus ira te apprehendat: an forte dûtis mandatis aut verbis tam celeriter, ut velles, mos non geritur, aut tibi contradicitur, aut violatur auctoritas, gratia contemnitur, exiguaque amicitiae ratio habetur: si rem ita se habere advertis, ergò occultâ superbiâ laboras, & excellentiam propriam, existimationemque tuam amas impensius; hic modus

18.
Ad passiones domandas juvat charitas.

19.
Ue superbia.

20.
Iram.

modus est, hinc cuneum adhibe: coram Deo te nihil esse agnosce, imò te vitiorum sentinam reputa, & mortalium omnium potius odium te & despicientiam, quam amorem & reverentiam esse promeritum profiteri: quas in te sordes non vides, illas ab alijs conspici existima: ipse quam tibi de alijs opinandi libertatem assumis, alijs de te iudicandi permitte: atque his & similibus rationibus excitatus omnes animi nervos ad hanc tui immoderatam existimationem penitus debellandam intende, & facillè crebris illis iracundiæ motibus aditum præcluderis.

19. Commo-
dorum
amorem.
Si verò illa à nimio commodorum tuorum amore promanet, si quia tuis voluptatibus, lulsibus, venationi, delicijs, obex opponitur, in iram concitaris, tu affectibus illis, nimiaque in res similes propensione frænnum impone.

20. Iram.
Cotys Rex Thraciæ vasa crystallina sibi data deperibat, suumque erga illa nimium amorem attentius considerans, omnia simul frangi iussit; dicens se iracundiæ suæ materiam subtrahere, satiusque à se pacato & sedato animo illa confringi, quam ubi ab aliquo famulorum unum aut alterum frangeretur, frustra & sine remedio iram excandescere.

Atque in hunc modum ad tristitiæ passionem edomandam pro-

gredere, amor tuo erga res, quæ tibi auferri possunt, teque suâ orbitate mœrore afficere, prius tu legem impone; ama illas ut repentinis casibus tibi eripiendas, & victor evades. Sed in his omnibus sensim & gradatim incede: primò in petendo à supremo moderatore subsidio diligens esto; eique plurimum fide, ut auxiliatori qui tibi adjumento esse vehementer desideret, si modò tu eius fretus auxilio generosè cum hoste configas; nec propter unum aut alterum lapsum animo concidas, ad nova semper auxilia, novosque congressus comparatus assurge; preces inflammatas, eleemosynarum largitiones, Sacramentorum frequentationes, librorumque piorum ad id spectantium lectiones ad hunc finem adhibe, constanter rem urge, certus de victoria, tempore à Deo præfinito, seriùs ocyus obtinenda: unum Dei amorem, eique in his omnibus singulariter placendi desiderium continuò ale. Quod de ira tristitiæque, à me dictum est, hoc de pusillanimitate, timiditate, & cæteris affectibus dictum puta.